

Sendt: 19. oktober 2012 19:19

Til: Officiel post til Bureau of Minerals and Petroleum

Cc: Government of Greenland

Emne: Høringssvar vedrørende London Mining Greenland's mineprojekt i Isua

Til Råstofdirektoratet,

Vedhæftet fremsendes

Høringssvar vedrørende London Mining Greenland A/S' ansøgning om udnyttelsestilladelse til et jernmineprojekt i området Isukasia nord for Nuup Kangerlua (Isua-projektet).

Venligst bekræft modtagelse af høringssvar.

Med venlig hilsen

Birger Poppel

Box 5199

3905 Nuussuaq

Namminersorlutik Oqartussat

Råstofdirektoratet, Postboks 1015, 3900 Nuuk

Sendt pr. mail til info@nanoq.gl og bmp@nanoq.gl

Nuuk, 19. oktober 2012

Høringssvar vedrørende London Mining Greenland A/S' ansøgning om udnyttelsestilladelse til et jernmineprojekt i området Isukasia nord for Nuup Kangerlua (Isua-projektet).

Processen /offentlighedsfasen

Af koalitionsaftalen for Naalakkersuisut fremgår det, at en del af koalitionen værdigrundlag er, at

*”Der skal skabes et solidarisk, samarbejdende og stærkt selvstyre, der baserer sig på en **åben, demokratisk dialog**. Det indebærer **befolkningens medindflydelse og medansvar** for samfundsudviklingen, hvor udgangspunktet er menneskers lige værd og lige værdighed.” (mine **fremhævnninger**).*

De fire borgermøder, Råstofdirektoratet har afholdt siden slutningen af august om Isua-projektet, lever på ingen måde op til værdigrundlagets formuleringer om 'en åben demokratisk dialog' og 'befolkningens medindflydelse og medansvar for samfundsudviklingen'. Det er der bl.a. følgende årsager til:

- *Kun en del af Grønlands befolkning er søgt inddraget i informationen om Isua-projektet:*
' Working together, we can and will make history in and for Greenland!' Citatet stammer fra London Minings Power Point præsentation, der sammenfatter LM's vurderinger. Citatet har på flere af de offentlige møder af LM's direktør Xiaogang Hu været suppleret med bemærkninger om, at Isua-mineprojektet er Grønlands største erhvervsprojekt nogensinde. Det vil også betyde, at hvis LM får udnyttelsestilladelse -, vil anlæg af jernminen og den efterfølgende drift få vidtrækkende konsekvenser for hele Grønland. Derfor er det også nødvendigt at hele den grønlandske befolkning – og ikke kun beboerne i Nuuk og Kapisillit – søges inddraget i diskussion om Isua-mineprojektet. Det har ikke været tilfældet!

- *For kort tid til en egentlig debat på et oplyst grundlag:*

Den tid, der har været til rådighed til at sætte sig ind i et (selv uden bilag) omfattende og for ikke-fagfolk vanskeligt tilgængeligt materiale, har reelt været begrænset til ca. to måneder, da VSB-en og VBM'en kun har været tilgængelig i denne periode. Det betyder, at en kvalificeret forberedelse og deltagelse i en offentlig debat har været umuliggjort for alle, der ikke har haft mulighed for lægge alt andet til side og koncentrere sig om rapportlæsning.

Da det er afgørende at kunne behandle et projekt som London Minings jernmineprojekt på et fuldt oplyst grundlag og i en sammenhæng, er det i denne sammenhæng mindre interessant, at der over en flerårig periode har været afholdt workshops og informationsmøder. Det er de ni uger fra offentliggørelsen af de rapporter, en ansøger er forpligtet til at udarbejde til høringsfristens udløb, der er afgørende.

- *Tilrettelæggelsen af de offentlige møder i Nuuk har hverken levet op til demokratiske kriterier eller standarder for professionel mødeafvikling:*

Selve offentlighedsprocessen, som den har været arrangeret, med fire offentlige møder, der reelt udelukkede diskussion, og hvor svar på nogle af de stillede spørgsmål på de første møder først besvaredes på et efterfølgende møde (for det tredje mødes vedkommende dog kun skriftligt) uden mulighed for uddybende spørgsmål, har været meget langt fra en demokratisk inkluderende proces. På trods af Naalakkersuisoq for råstoffer og erhvervs samt Råstofdirektoratets påstande om det modsatte, er processen da også milevidt fra 'den canadiske model', der lejlighedsvis har været henvist til på de offentlige møder. Når den canadiske proces har været fremhævet, skyldes det bl.a., at den giver mulighed for lokalbefolkninger at tilknytte eksperter til vurdering af det materiale (miljøvurderinger og vurderinger af samfundsmæssige konsekvenser) selskaberne fremlægger samt at processen dér strækker sig over en betydelig længere periode.

- *Massiv borgerkritik:*

Et af de gennemgående træk på alle fire offentlige møder har været en udbredt utilfredshed med og en massiv kritik af mødeform og –indhold og selve processen, der har haft navn af 'offentlig høring' men af gavn i bedste fald har været 'offentlige informationsmøder'.

Fra det første til det sidste borgermøde var der en stigende (om end aldrig imponerende) deltagelse. Erfaringen fra dette forløb er, at det tager tid at skabe den tilstrækkelige opmærksomhed om selv et meget betydningsfuldt projekt, og den erfaring må føre til længere forløb – altså mere tid.

Ved udløbet af høringsfristen er referat af 4. borgermøde den 8. Oktober stadig ikke lagt på Selvstyrets høringsportal. Ej heller svarene på/bemærkninger til de 52 spørgsmål og kommentarer, der fremgår af referatet fra det 3. borgermøde den 24. september ses at være offentliggjort.

Alt i alt har processen på ingen måde kunnet bidrage til opfyldelse af idealet om et frit, forudgående og informeret samtykke fra den befolkning, der bliver berørt af projektet.

Derfor bør offentlighedsfasen forlænges og skabe forudsætninger for en egentlig debat om konsekvenser af en eventuel mine, og derfor bør hele den grønlandske befolkning inddrages i en genoptaget offentlig diskussion.

Bæredygtighed/miljømæssige konsekvenser

I koalitionsaftalen fremhæves princippet om bæredygtighed i nedenstående citater:

*“De naturlige fællesskaber skal styrkes og bidrage til en samfundsudvikling, der har udgangspunkt i den grønlandske kultur, og hvor **forandringer skabes under hensyn til kollektiv bæredygtig forvaltning og udnyttelse af de levende og ikke-levende resurser.**”* og

*”Et selvstyrende Grønland er et land, hvor **udnyttelsen af resurserne hviler på princippet om ligeværdighed og fællesskab samt bæredygtighed**, og hvor selvforsyning af levnedsmidler ligeledes efterstræbes.”* (mine *fremhævninger*)

Grønlands internationale ansvar og forpligtelse pointeres i følgende passager:

*”Et selvstyrende Grønland er også et land, der påtager sig sin del af det **globale ansvar**, og som værner om og samarbejder med andre oprindelige befolkningsgrupper, og den øvrige verden.”*

*”Derfor vil et selvstyrende Grønland og dets befolkning leve op til og realisere de **internationale forpligtelser** og ansvar, der foreligger.” (mine **fremhævninger**)*

London Minings sammenfattende konklusion på undersøgelserne af Isua-jernmalmprojektets miljømæssige konsekvenser er,

”ISUA is an environmentally friendly mining project with low volumes of waste materials, clean operation and simple closure requirements”. (fra London Minings Power Point præsentation)

og det pointeres, at

”No significant environmental issues identified”.

De to citater er bemærkelsesværdige, da én af de mest markante konsekvenser af projektet er en næsten fordobling af Grønlands samlede CO₂-udslip. Det er primært på grund af gentagne spørgsmål på de offentlige møder, at dette faktum er fremdraget og er kommet til at indtage en central plads i de offentlige debatter. At så væsentligt et forhold nedtones af London Mining kan i øvrigt bidrage til en skepsis om, hvorvidt andre centrale problemer underspilles.

Årsagen til CO₂-udslippet fra projektet er, at LM har valgt at anvende dieselgeneratorer til produktionsprocessen. Det indebærer, at mere end 200 mio. liter dieselolie (London Minings oplysninger) årligt skal sejles til Nuuk og gennem Nuup Kangerlua i kæmpe tankskibe. Ud over de risici, selve transporten indebærer, medfører transporten yderligere et stort CO₂-udslip fra tankskibene, og dette udslip er ikke medregnet i de godt 80%, Grønlands CO₂-udslip forventes at stige med. Omfanget af dette udslip er ikke oplyst, men bør dokumenteres.

I forhold til Naalakkersuisuts anerkendelse af ’bæredygtig forvaltning’ og ’internationale forpligtelser’, er det underordnet om Grønland undtages fra en opfølgning på Kyoto-aftalen og om CO₂-udslip fra tankskibe tillægges andre landes udslip.

Anvendelse af vandkraft, (som synes at være tilgængelig i tilstrækkelige mængder), må være ikke alene en berettiget forventning men også et ufravigeligt krav, som bør have forrang for investorernes tilbagebetalingskrav. China Development Bank, der af London Minings direktør, dr.

Hu er nævnt som sandsynlig investor (interview i Nuuk Lokal TV, 1. Oktober 2012), har bæredygtighed som et væsentligt succeskriterium for sine investeringer. En eventuel jernmine i bunden af Nuup Kangerlua baseret på vandkraft vil kunne bidrage til CDB's miljøprofil.

Grønland har gennem mange år 'brandet' sig på bl.a. et rent miljø og bæredygtig energianvendelse. Således har Royal Greenland markedsført sine produkter med baggrund i et rent vandmiljø. Det bør nøje overvejes, hvilke konsekvenser jernmineprojektet i forskellige udformninger kan få for Grønlands internationale anseelse.

Med udgangspunkt i Naalakkersuisuts grundlæggende holdninger (jf. citaterne fra koalitionsaftalen) må det forventes, at en eventuel beslutning om at give tilladelse til London Mining til anlæg og produktion stiller krav til om, at der anvendes vandkraft.

Grønlands økonomiske udbytte

Hvad der med sikkerhed vides om konsekvenserne af at gennemføre et storskalaprojekt som Isua-mineprojektet er, at der vil være påvirkninger af natur og miljø samt en lang række risici. For at London Minings jernmineprojekt skal være interessant/værd at binde an med, skal der derfor være sikkerhed for et økonomisk udbytte for Grønland ved at lægge natur og miljø til projektet.

Da Grønlands Selvstyre ikke opererer med 'royalties', er de direkte indtægter ved en minevirksomhed, som den London Mining har søgt tilladelse til at anlægge:

- indkomstskatter
- selskabsskatter fra lokale virksomheder
- selskabsskat fra London Mining

Indkomstskatterne vil (ved en given indkomstskatteprocent) være afhængige af den samlede lønsum, fordeling på lokal og udefrakommende arbejdskraft og lønniveauerne for de forskellige grupper samt af effektiviteten af Selvstyrets skatteopkrævning.

Indkomstskatter

Lønsummen vil afhænge af bl.a. krav til minimumslønninger for udefrakommende arbejdskraft. Jo lavere løn, der accepteres i en evt. storskalalov, jo lavere indkomstskat. Der er flere grunde (bl.a. internationale konventioner, afvisning af social dumping og grønlandske virksomheders konkurrencemæssige situation) til at fokusere på Selvstyrets krav til minimumslønninger, og én er, at indkomstskat er den eneste indtægt, Selvstyret er sikker på at få fra anlægsprojektets start.

Selvstyrets overvejelser på dette område har været fraværende i debatterne.

I driftsfasen forventes det, at en større andel af arbejdskraften vil være lokale. Det vil afhænge af kvalifikationerne hos de grønlandske ansøgere, hvor mange, der bliver ansat, men skatteindtægten vil også i driftsfasen afhænge af lønniveauet hos de forskellige medarbejdergrupper.

Det forslag til lov om storskalalov, der p.t. foreligger, omfatter alene særlige vilkår i anlægsfasen. Af forskellige årsager – jf. ovenfor – men også af hensyn til indkomstskattebetalingerne i driftsfasen vil det være væsentligt at få bekræftet, at Naalakkersuisut ikke vil give lempeligere vilkår i driftsfasen. Når spørgsmålet er relevant skyldes det erfaringer – f.eks. fra Sierra Leone, hvor London Mining tilsyneladende har opnået ekstraordinært gunstige vilkår ved en direkte aftale med regeringen dér. Tilsagn om ikke at lempe betingelserne vil give et bedre grundlag at afstemme indtægtsforventningerne efter. (<http://www.christianaid.org.uk/Images/sierra-leone-mining-briefing.pdf>)

Selskabsskatter fra lokale virksomheder

Størrelsen af lokale selskabsskatter vil afhænge af i hvilken udstrækning lokale virksomheder får opgaver, og omfanget heraf vil igen både i drifts- og anlægsfasen afhænge af i hvilken udstrækning virksomhederne er konkurrencedygtige. Her vil en væsentlig parameter være lønniveau – jo lempeligere vilkår for udenlandske virksomheder, jo ringere vil grønlandsk erhvervsliv være stillet. Også af den grund er en klar tilkendegivelse fra Naalakkersuisut om evt. fremtidige lempelser/dispensationer i forhold til minimumslønninger, næringslov m.v. væsentlig.

Selskabsskatter fra London Mining og andre udenlandske virksomheder

London Mining vil først begynde at betale selskabsskat, når anlægsudgifter og forventede nedlukningsudgifter er afskrevet. Foreligger der skøn for, hvornår de første selskabsskattebetalinger fra London Mining kan forventes?

Langt større og mere erfarne lande/stater med ressourcestærke og specialiserede skatteforvaltninger har problemer med at sikre selskabsbeskatning betalt, der hvor de multinational virksomheder har indtægterne. Det er – bortset fra enkelte bemærkninger i VVM'en om ansættelse af flere inden for skatteforvaltningen – ikke præciseret, hvordan Grønland forventes at kunne løfte den opgave, det er at indkassere et skatteprovenu på anslået 28,5 mia. kr. over en 15-årig periode.

Andre forhold, der kan påvirke Selvstyrets indtjening:

Grønlands erfaringer med henholdsvis guldminen ved Nalunaq i Sydgrønland og olivinminen ved Atammik i Fiskefjorden er bl.a., at deres levetid er afhængig af forhold på verdensmarkedet, som Grønland ingen indflydelse har på. Hvordan påvirker disse erfaringer Selvstyrets vurdering af London Mining projektets langsigtede økonomiske virkninger – herunder risikoen/sandsynligheden for en lukning inden for 15 års-perioden?

De er mange parametre, der påvirker indtjeningen (og dermed Selvstyrets afledte indtægter) udover verdensmarkedsprisen:

- Driftsperiodens længde. Feasibility-studiet for jernminen er beregnet ud fra en forventet driftsperiode på 15 år. Det er sandsynligt, at den samlede forekomst kan indebære en driftsperiode på i alt 30 år og måske endda længere. Det vil imidlertid først være endeligt afklaret i løbet af fem år (oplysning fra dr. Hu).
- Transportafstand fra minens udskibningshavn til aftager. Det forventes, at ca. 70% skal afsættes på det kinesiske marked. I forbindelse med klimaændringerne, er der forventninger om, at en nordlig søtransportrute vil være tilgængelig i stadigt større omfang. Det vil betyde radikalt ændrede omkostningsforhold (bekræftet af dr. Hu).
- De(n) anvendte energiform(er). Anvendelse af vandkraft medfører øgede anlægsudgifter, men radikalt mindre driftsudgifter, hvilket selvsagt slår stærkere igennem, jo længere driftsperioden forventes at være.

Disse forhold skal ses i relation til den forventede udvikling i verdensmarkedsprisen. Efter oplysning fra London Mining gennemføres Banking feasibility studier for projekter som Isua-jernmineprojektet ikke for en længere periode end 15 år. På trods af dette kan der være grund til at overveje også et længeresigtet perspektiv end de 15 år – bl.a. med henblik på krav og forventninger til energianvendelse.

Andre forhold/spørgsmål/problemstillinger

- I VVM'en og VSB'en vurderes henholdsvis påvirkning af miljø, bestående af fisk og fangst dyr samt afledte konsekvenser for fangst af fiskeri for erhvervs- og fritidsfangere (herunder traditionelle aktiviteter). I værste fald vurderes virkningerne til at være begrænset negative til trods for, at der eksempelvis bliver en markant øget trafik i Nuup Kangerlua (tankskibe, forsyningsfartøjer og skibe til transport af jernmalm og til personbefordring).
- Synergien med turist- og fritidsservice vurderes samtidig til at være positiv i nogen grad. Det synes sandsynliggjort, at en større industriel aktivitet i fjorden skulle gøre turistaktiviteter mere attraktive og efterspurgt. Særligt ikke, når det er fremgået af LM's præsentationer (både på Råstofdirektoratets og LM's egne informationsmøder), at minens ansatte ikke må bevæge sig uden for mineområdet og under transport fra Nuuk til minen og tilbage vil blive ledsaget af sikkerhedspersonale fra minen.
- At håndtere – som tilsynsførende myndighed – den række af aktiviteter og problemstillinger, der bliver aktuelle, hvis Selvstyret giver tilladelse til anlæg og drift af en jernmine, forudsætter etablering/opbygning/udvidelse af ekspertise på en lang række områder som f.eks.: immigration/udlændinge (p.t. statsligt ansvar); told og skat; miljø; naturforvaltning; arbejdsmiljø (p.t. statsligt ansvar); skibstilsyn (p.t. statsligt ansvar). Det indebærer, at der skal afholdes en lang række udgifter (ikke mindst hvis Selvstyret agter at overtage eksempelvis immigration/udlændingeområdet fra staten), før der kommer indtægter af nævneværdigt omfang i landskassen. Hvilke overvejelser har Selvstyret foretaget i den anledning?
- Det har i debatten været fremhævet, at en forudsætning for et succesfuldt udkomme af eksempelvis et projekt som London Minings jernmine, er at der anvendes lokal

arbejdskraft. En væsentlig del af denne vil skulle uddannes til varetagelse af jobs i minen.

Det rejser en række spørgsmål:

- Hvilke prognoser og planer foreligger allerede nu for uddannelse af potentiel arbejdskraft til udvindingssektoren?
- Hvor stor er mobiliteten: hvor mange ønsker under forskellige omstændigheder at rejse/flytte for at tage arbejde i minen (resultater fra 'Mobilitetsundersøgelsen' tydede ikke umiddelbart på meget stor parathed til at flytte)?
- Hvis det modsætningsvis skulle vise sig, at mobiliteten er stor, kan fraflytning af uddannede fra bygder og mindre bysamfund uden for Nuuk betyde en udvandring af de mest ressourcestærke, der kan få stor betydning for disse steders sammenhængskraft og overlevelse.

Ovenstående trænger – i lighed med øvrige rejste spørgsmål – til nærmere undersøgelse.

Med venlig hilsen

Birger Poppel

Postboks 5199

3905 Nuussuaq